

Υπηρεσία Τύπου και
Πληροφόρησης

Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης
ΑΝΑΚΟΙΝΩΘΕΝ ΤΥΠΟΥ αριθ. 56/20
Λουξεμβούργο, 7 Μαΐου 2020

Απόφαση στην υπόθεση C-641/18
LG κ.λπ. κατά Rina SpA και Ente Registro Italiano Navale

Τα θύματα του ναυαγίου ενός πλοίου υπό παναμαϊκή σημαία μπορούν να ασκήσουν ενώπιον των ιταλικών δικαστηρίων αγωγή αποζημιώσεως κατά των ιταλικών οργανισμών που κατέταξαν και πιστοποίησαν το πλοίο αυτό

Οι οργανισμοί αυτοί θα μπορούσαν να επικαλεστούν ετεροδικία μόνο στο μέτρο που οι δραστηριότητές τους θα αποτελούσαν έκφραση της δημόσιας εξουσίας του Παναμά

Με την απόφαση Rina (C-641/18), η οποία εκδόθηκε στις 7 Μαΐου 2020, το Δικαστήριο έκρινε, πρώτον, ότι **αγωγή αποζημιώσεως, στρεφόμενη κατά νομικών προσώπων ιδιωτικού δικαίου που ασκούν δραστηριότητα κατάταξης και πιστοποίησης πλοίων για λογαριασμό και κατ' εξουσιοδότηση τρίτου κράτους, εμπίπτει στις «αστικές και εμπορικές υποθέσεις», κατά την έννοια του άρθρου 1, παράγραφος 1, του κανονισμού 44/2001¹ (στο εξής: κανονισμός Βρυξέλλες I)** και, κατά συνέπεια, στο πεδίο εφαρμογής του κανονισμού αυτού, **εφόσον η ως άνω δραστηριότητα δεν ασκείται βάσει προνομίων δημόσιας εξουσίας, υπό την έννοια του δικαίου της Ένωσης**. Δεύτερον, το Δικαστήριο επισήμανε ότι η περί ετεροδικίας αρχή του εθιμικού διεθνούς δικαίου δεν εμποδίζει την άσκηση, από το επιληφθέν εθνικό δικαστήριο, της προβλεπόμενης από τον εν λόγω κανονισμό διεθνούς δικαιοδοσίας σε διαφορά σχετική με τέτοια αγωγή, σε περίπτωση που το ως άνω δικαστήριο διαπιστώνει ότι οι οργανισμοί αυτοί δεν άσκησαν προνόμια δημόσιας εξουσίας, κατά την έννοια του διεθνούς δικαίου.

Το 2006, το πλοίο Al Salam Boccaccio'98, υπό σημαία της Δημοκρατίας του Παναμά, ναυάγησε στην Ερυθρά Θάλασσα με περισσότερα από 1 000 θύματα. Συγγενείς των θυμάτων και επιζήσαντες επιβάτες ενήγγααν ενώπιον του Tribunale di Genova (πρωτοδικείου Γένοβας, Ιταλία) τη Rina SpA και την Ente Registro Italiano Navale (στο εξής, από κοινού: εταιρίες Rina), δηλαδή τις εταιρίες οι οποίες είχαν πραγματοποιήσει τις εργασίες κατάταξης και πιστοποίησης του ναυαγήσαντος πλοίου και των οποίων η εταιρική έδρα ευρίσκεται στη Γένοβα. Οι ενάγοντες αξίωσαν αποζημίωση και χρηματική ικανοποίηση, αντιστοίχως, για περιουσιακή ζημία καθώς και για ηθική βλάβη και ψυχική οδύνη, λόγω πιθανής αστικής ευθύνης των εταιριών Rina, υποστηρίζοντας ότι οι εν λόγω εργασίες συνδέονταν αιτιωδώς με το ναυάγιο. Οι εταιρίες Rina προέβαλαν έλλειψη διεθνούς δικαιοδοσίας του επιληφθέντος δικαστηρίου επικαλούμενες την αρχή της ετεροδικίας, καθόσον οι εργασίες κατάταξης και πιστοποίησης που εξετέλεσαν πραγματοποιήθηκαν κατ' εξουσιοδότηση της Δημοκρατίας του Παναμά και, κατά συνέπεια, συνιστούν εκδήλωση των κυριαρχικών προνομίων του εξουσιοδοτήσαντος κράτους. Το επιληφθέν δικαστήριο, διερωτώμενο σχετικά με τη διεθνή δικαιοδοσία των ιταλικών δικαστηρίων, υπέβαλε προδικαστικό ερώτημα.

Πρώτον, το Δικαστήριο εξέτασε την ερμηνεία του όρου «αστικές και εμπορικές υποθέσεις», κατά την έννοια του άρθρου 1, παράγραφος 1, του κανονισμού Βρυξέλλες I, σε σχέση με τις δραστηριότητες κατάταξης και πιστοποίησης πλοίων που άσκησαν οι εταιρίες Rina κατ' εξουσιοδότηση και για λογαριασμό της Δημοκρατίας του Παναμά, προκειμένου να διαπιστώσει αν τα ιταλικά δικαστήρια έχουν διεθνή δικαιοδοσία δυνάμει του άρθρου 2, παράγραφος 1, του

¹ Κανονισμός (ΕΚ) 44/2001 του Συμβουλίου, της 22ας Δεκεμβρίου 2000, για τη διεθνή δικαιοδοσία, την αναγνώριση και την εκτέλεση αποφάσεων σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις (ΕΕ 2001, L 12, σ. 1). Η διάταξη αυτή προβλέπει, μεταξύ άλλων, ότι ο κανονισμός αυτός εφαρμόζεται σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις.

κανονισμού αυτού². Το Δικαστήριο υπενθύμισε καταρχάς ότι, καίτοι ορισμένες διαφορές μεταξύ δημόσιας αρχής και ιδιώτη μπορεί να **εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του κανονισμού Βρυξέλλες I όταν το ένδικο βοήθημα αφορά πράξεις τελούμενες χωρίς χρήση δημόσιας εξουσίας (iure gestionis), δεν ισχύει το ίδιο όταν η δημόσια αρχή ενεργεί στο πλαίσιο της ασκήσεως δημόσιας εξουσίας (iure imperii)**. Συναφώς, το Δικαστήριο επισήμανε ότι δεν ασκεί επιρροή το γεγονός ότι ορισμένες δραστηριότητες ασκήθηκαν κατόπιν εξουσιοδοτήσεως από κράτος: ειδικότερα, το γεγονός και μόνον ότι ορισμένες εξουσίες ανατίθενται με πράξη δημόσιας εξουσίας δεν συνεπάγεται ότι οι εξουσίες αυτές ασκούνται iure imperii. Το ίδιο ισχύει για το γεγονός ότι οι επίμαχες εργασίες πραγματοποιήθηκαν για λογαριασμό και προς το συμφέρον της Δημοκρατίας του Παναμά, δεδομένου ότι το γεγονός της ασκήσεως δραστηριότητας για λογαριασμό του κράτους δεν συνεπάγεται πάντοτε την άσκηση δημόσιας εξουσίας. Εξάλλου, το γεγονός ότι ορισμένες δραστηριότητες έχουν δημόσιο σκοπό δεν συνιστά, αυτό καθαυτό, επαρκές στοιχείο ώστε να χαρακτηριστούν οι δραστηριότητες αυτές ως πραγματοποιούμενες iure imperii. Το Δικαστήριο τόνισε συνεπώς ότι, **προκειμένου να κριθεί αν οι επίμαχες στην κύρια δίκη εργασίες πραγματοποιήθηκαν κατά την άσκηση δημόσιας εξουσίας, το κρίσιμο κριτήριο είναι η άσκηση εξουσιών υπέρμετρων σε σύγκριση με τους εφαρμοζόμενους στις σχέσεις μεταξύ ιδιωτών κανόνες**.

Συναφώς, το Δικαστήριο επισήμανε ότι οι πραγματοποιηθείσες από τις εταιρίες Rina εργασίες κατάταξης και πιστοποίησης συνίσταντο απλώς στη εξακρίβωση του ότι το υπό εξέταση πλοίο πληρούσε τις απαιτήσεις που προβλέπονταν από τις εφαρμοστέες νομοθετικές διατάξεις και, εφόσον πληρούσε τις απαιτήσεις αυτές, στην έκδοση των αντιστοίχων πιστοποιητικών. Η ερμηνεία και η επιλογή των εφαρμοστέων τεχνικών απαιτήσεων εναπέκειντο αποκλειστικώς στις αρχές της Δημοκρατίας του Παναμά. Ασφαλώς, ο έλεγχος του πλοίου από νηογνώμονα μπορεί, ενδεχομένως, να οδηγήσει στην ανάκληση του πιστοποιητικού λόγω μη συμμορφώσεως του πλοίου προς τις απαιτήσεις αυτές. Εντούτοις, μια τέτοια ανάκληση δεν απορρέει από την εξουσία λήψεως αποφάσεων των νηογνώμωνων, οι οποίοι ενεργούν εντός ενός εκ των προτέρων καθορισμένου κανονιστικού πλαισίου. Το γεγονός ότι, κατόπιν της ανάκλησης ενός πιστοποιητικού, ένα πλοίο δεν μπορεί πλέον να πλεύσει οφείλεται στην κύρωση η οποία επιβάλλεται από τον νόμο. Επομένως, το Δικαστήριο έκρινε ότι, **υπό την επιφύλαξη των εξακριβώσεων στις οποίες οφείλει να προβεί το αιτούν δικαστήριο, οι πραγματοποιηθείσες από τις εταιρίες Rina εργασίες κατάταξης και πιστοποίησης δεν μπορούν να θεωρηθούν πραγματοποιηθείσες κατά την άσκηση προνομίων δημόσιας εξουσίας υπό την έννοια του δικαίου της Ένωσης**.

Δεύτερον, το Δικαστήριο εξέτασε την τυχόν επιρροή, σε σχέση με τη δυνατότητα εφαρμογής του κανονισμού Βρυξέλλες I, της ένστασης που αντλείται από την περί ετεροδικίας αρχή του εθιμικού διεθνούς δικαίου. Το Δικαστήριο επισήμανε ότι έχει κρίνει ότι, κατά την τρέχουσα διεθνή πρακτική, **το προνόμιο της ετεροδικίας των κρατών δεν έχει απόλυτη αξία**, αλλά αναγνωρίζεται γενικώς όταν η διαφορά αφορά πράξεις εθνικής κυριαρχίας τελούμενες iure imperii. Αντιθέτως, η ετεροδικία **μπορεί να αποκλειστεί αν το ένδικο βοήθημα αφορά πράξεις οι οποίες δεν εμπίπτουν στην άσκηση δημόσιας εξουσίας**. Δεν αναγνωρίζεται γενικώς ετεροδικία σε οργανισμούς ιδιωτικού δικαίου, όπως οι εταιρίες Rina, όσον αφορά τις εργασίες κατάταξης και πιστοποίησης των πλοίων, όταν οι εργασίες αυτές δεν έχουν πραγματοποιηθεί iure imperii κατά την έννοια του διεθνούς δικαίου. Ως εκ τούτου, το Δικαστήριο έκρινε ότι η εν λόγω αρχή δεν εμποδίζει την εφαρμογή του κανονισμού Βρυξέλλες I σε διαφορά όπως αυτή της κύριας δίκης, σε περίπτωση που το επιληφθέν δικαστήριο διαπιστώνει ότι οι επίμαχοι οργανισμοί κατάταξης και πιστοποίησης δεν άσκησαν προνόμια δημόσιας εξουσίας, κατά την έννοια του διεθνούς δικαίου.

ΥΠΟΜΝΗΣΗ: Η διαδικασία εκδόσεως προδικαστικής αποφάσεως παρέχει στα δικαστήρια των κρατών μελών τη δυνατότητα να υποβάλουν στο Δικαστήριο, στο πλαίσιο της ένδικης διαφοράς της οποίας έχουν επιληφθεί, ερώτημα σχετικό με την ερμηνεία του δικαίου της Ένωσης ή με το κύρος πράξεως οργάνου της Ένωσης. Το Δικαστήριο δεν αποφαινεται επί της διαφοράς που εκκρεμεί ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου. Στο εθνικό δικαστήριο εναπόκειται να επιλύσει τη διαφορά αυτή, λαμβάνοντας υπόψη την απόφαση του

---

² Δυνάμει της διατάξεως αυτής, τα πρόσωπα που έχουν την κατοικία τους στο έδαφος κράτους μέλους ενάγονται, καταρχήν, ενώπιον των δικαστηρίων αυτού του κράτους μέλους, ανεξάρτητα από την ιθαγένειά τους.

Δικαστηρίου. Η απόφαση αυτή δεσμεύει, ομοίως, άλλα εθνικά δικαστήρια ενώπιον των οποίων ανακύπτει παρόμοιο ζήτημα.

Ανεπίσημο έγγραφο προοριζόμενο για τα μέσα μαζικής ενημερώσεως, το οποίο δεν δεσμεύει το Δικαστήριο.

Το [πλήρες κείμενο](#) της αποφάσεως είναι διαθέσιμο στην ιστοσελίδα CURIA από την ημερομηνία δημοσίευσής της

Επικοινωνία: Estella Cigna-Αγγελίδη ☎ (+352) 4303 2582